Hukuk Bölümü 2009/245 E., 2010/19 K.

"İçtihat Metni"

1) G. K. tarafından, Çekirge Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne karşı, davacının ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporundaki sermaye hisse oranlarının yanlış hesap edildiğinden bahisle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yanlışlığın düzeltilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

BURSA 2. VERGİ MAHKEMESİ; 22.9.2008 gün ve E:2008/2040, K:2008/1920 sayı ile, davanın, davacının ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporundaki sermaye hisse oranlarının yanlış hesap edildiğinden bahisle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yanlışlığın düzeltilmesi istemiyle açıldığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari davaların, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları; idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayıldığı, 2. fıkrasında ise, idari yargı yetkisinin, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu, bu kapsamda idari mahkemelerin yerindelik denetimi yapamayacakları, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremeyeceklerinin hüküm altına alındığı, aynı şekilde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Yanlışlıkların Düzeltilmesi" başlıklı 30. maddesinde, iki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesinin de istenebileceği, 29 uncu maddenin son fıkrası dışında kalan hükümlerinin, bu istekler hakkında da uygulanacağı, yanlışlıkların düzeltilmesine karar verilirse, düzeltmenin ilamın altına yazılacağının ifade edildiği, görüldüğü üzere 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun, idari davalara ilişkin yargılamanın usul ve esaslarını belirleyen bir "usul" Kanunu olduğu, bu kapsamda ne tür uyuşmazlıkların hangi dava türleri ile dava konusu edileceği ve buna ilişkin idare hukukunun kendi şahsına münhasır özellikleri de dikkate alınarak belirlenen usuli kurallar içerdiği, her ne kadar bazı hükümleri(10 ve 11. maddelerinde olduğu gibi) ülkemizde bir "idari usul yasası"nın bulunmaması nedeni ile idarenin işleyişine ilişkin hükümler ihtiva etse de bu Kanunun kesinlikle bir yargılama usulü Kanunu olduğu, bu doğrultuda Kanunun "Yanlışlıkların Düzeltilmesi" başlıklı 30. maddesinin de tamamen yargılama faaliyetine ilişkin bir düzenleme içerdiği, dolayısıyla bu maddede, ortada verilmiş bir mahkeme kararının varlığı gözönünde bulundurularak bu karardaki hükmün esasına ilişkin olmamak kaydıyla yapılan maddi hataların düzeltilmesinde izlenecek yol ve bu düzeltmenin kapsamının belirlendiği, dava dosyasının incelenmesinden, davacının ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporundaki sermaye hisse oranlarının vergi inceleme elemanınca yanlış hesap edildiğinden bahisle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yanlışlığın düzeltilmesinin istenildiğinin anlaşıldığı, yukarda belirtilen mevzuat hükümleri ile dava dosyasındaki bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, idari dava türleri arasında tespit veya düzeltmeye ilişkin bir davanın bulunmadığı, bu kapsamdaki taleplerin idari yargı yetkisinin dışında olacağı, dolayısıyla davacının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 30. maddesi doğrultusundaki düzeltme talebinin, ilk önce böyle bir taleple açılacak dava türü mevzuatımızda bulunmadığından ve düzeltme işleminin de kanunen idarenin yetkisine bırakılmış bir alana ilişkin olması bakımından idari yargı yetkisinin dışında kalması nedeniyle; ikinci olarak, davacının talebine dayanak olarak gösterdiği 2577 sayılı Kanun'daki 30. maddenin yargılama hukukunda ve sadece mahkeme kararlarındaki maddi hatalara ait bir düzenleme olması bakımından incelenme olanağı bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı, bu nedenlerle; davacının düzeltme talebi idari davaya konu olabilecek türden bir istek olmadığından, 2577 sayılı Yasa'nın 14/3-d ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın reddine karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

2) G. K. tarafından, Çekirge Vergi Dairesi Müdürlüğü ve Osmangazi Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne karşı, ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27-2004/49-28 ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporlarındaki sermaye hisse oranlarının yanlış hesap edildiğinden bahisle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yanlışlığın düzeltilmesi istemi ile Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin 2008/2040 Esas sayılı dosyasında dava açıldığını, ancak davanın idari davaya konu olabilecek türden olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği belirtilerek Çekirge Vergi Dairesi Müdürlüğü vergi denetmeni tarafından yanlış düzenlenen 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27-2004/49-28 ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporlarındaki sermaye hisse oranlarının iptal edilerek, 41427/48992 sayılı dosyadaki noter tasdikli şirket hisse satış devir belgelerine göre düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

BURSA 1. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ; 17.12.2008 gün ve E:2008/660, K:2008/628 sayı ile, davanın; TTK'nda öngörülen şirket pay oranının tespiti veya iptaline yönelik bir dava olmadığı gibi, şirkete karşı açılan ticari bir davada olmadığı, davanın ticari bir dava olmayıp, vergi inceleme raporunun iptaline ilişkin idari nitelikli bir dava olduğunun anlaşıldığı, ticaret mahkemelerinin görevlerinin, TTK'nun 3, 4 ve 5. maddeIeri ile ticari işletmelere dair TTK'nun 11-21 maddeleri arasında düzenlendiği, vergi inceleme raporunun iptali isteminin anılan yasal düzenlemenin hiçbirisine uymadığı, Yasa hükmü karşısında istemin ticaret mahkemelerinin görevine girmediği, davanın, idari yargının görev alanına girdiği, mahkemenin, davada görevsiz olduğu kanaatine varırsa duruşma yapmadan görevsizliğine karar verebileceği(HUMK m.7), bu durumda mahkemenin, görevsizliğini kendiliğinden gözetebileceği, zira; kamu düzenine ilişkin dava koşullarından olduğu, görev konusunun mahkemece resen değerlendirilmesi gerektiği dikkate alınarak bu tür davalara bakmanın idare mahkemelerinin görevi dahilinde olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

3) G. K. tarafından, Çekirge Vergi Dairesi Müdürlüğü ve Osmangazi Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne karşı, davacının ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27-28-41 sayılı vergi inceleme raporlarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

BURSA 3. İDARE MAHKEMESİ; 12.3.2009 gün ve E:2009/128, K:2009/127 sayı ile, davanın, davacının ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27-28-41 sayılı vergi inceleme raporlarının iptali istemiyle açıldığı, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (a) bendinde; genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalarına ilişkin davaları çözümlemenin vergi mahkemelerinin görevleri arasında sayıldığı, bu durumda, davacının ortağı olduğu şirket hakkında yapılan inceleme neticesinde hazırlanan vergi inceleme raporlarının iptaline ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, yukarıda yer verilen kanun hükmü uyarınca vergi mahkemesinin görev alanına girdiği sonucuna varılmakla Mahkemelerinin görevsiz olduğu, bu nedenlerle; 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine, dava dosyasının görevli ve yetkili Bursa Vergi Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

4) G. K. vekili tarafından, Çekirge Vergi Dairesi Müdürlüğü ve Osmangazi Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne karşı, davacı adına düzenlenen 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı inceleme raporu ile ortağı ve kanuni temsilcisi olduğu Dalman Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şirketi hakkında düzenlenen 24.6.2004 tarih ve 2004/49-27 sayılı vergi tekniği inceleme raporu ile

2004/49-28-31 sayılı vergi inceleme raporlarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

BURSA 2. VERGİ MAHKEMESİ; 30.4.2009 gün ve E:2009/702, K:2009/1101 sayı ile, davanın, 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27-28-31-41 sayılı vergi inceleme raporlarının iptali istemiyle açıldığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-(c) bendinde, dilekçelerin ehliyet yönünden inceleneceği, (d) bendinde ise, dilekçelerin idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı yönünden inceleneceği, 15. maddesinin (1/b) bendinde de, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması halinde davanın reddine karar verileceğinin hükme bağlandığı, dosyanın incelenmesinden; davacının, ortağı olduğu Dalman Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şirketi'nden 2001 yılında elde ettiği menkul sermaye iradını beyan etmediğinden bahisle hakkında 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporu tanzim edildiği, söz konusu rapor uyarınca davacı adına 2001 takvim yılı için bir kat vergi ziyaı cezalı gelir vergisi ve fon payı tarhiyatına ilişkin ihbarnamenin vergi inceleme raporuyla birlikte 24.8.2004 tarihinde tebliğ edildiği, davacının ortağı ve kanuni temsilcisi olduğu Dalman Tekstil Kon. San ve Tic. Ltd. Şirketi'nin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucu 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27 sayılı vergi tekniği inceleme raporu ile 2004/49-28-31 sayılı vergi inceleme raporları düzenlendiği, söz konusu raporlar uyarınca yapılan cezalı tarhiyatlara ilişkin ihbarnamelerin posta ve memur eliyle tebliğ edilememesi üzerine 10.10.2004 tarihinde ilanen tebliğ edildiği, söz konusu raporların iptali istemiyle de 2.2.2009 tarihinde bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, davacının 14.10.2004 tarihli ilanen tebligat işlemine karşı açtığı davanın Mahkemelerinin 25.1.2008 tarih ve E:2007/1656, K:2008/42 sayılı kararıyla incelenmeksizin reddedildiği, 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporuna karşı açtığı davanın Mahkemelerinin 19.3.2008 tarih ve E:2008/1011, K:2008/184 sayılı kararıyla kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem bulunmadığından incelenmeksizin reddedildiği, daha sonra aynı rapora karşı Mahkemelerinin 2008/1051 Esasına kayıtlı dava dosyasında açılan bu davanın da derdestlik nedeniyle reddedildiği, yine Mahkemelerinin 2008/1466 Esasına kayıtlı dava dosyasında, 25.1.2008 tarih ve E:2007/1656, K:2008/42 sayılı karara ilişkin yargılamanın yenilenmesinin istediği, bu talebin, 5.6.2008 tarih ve E:2008/1466, K:2008/1079 sayılı kararla reddedildiği, Mahkemelerinin 2008/2040 Esasına kayıtlı dava dosyasında, 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporundaki yanlışlıkların düzeltilmesinin istendiği, bu davanın da, 22.9.2008 tarih ve E:2008/2040, K:2008/1920 sayılı kararla incelenmeksizin reddedildiği, davacının 3.11.2008 tarihinde Bursa 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde anılan inceleme raporlarının iptali istemiyle dava açtığı, bu davanın, 17.12.2008 tarihinde görev yönünden reddedildiği, bunun üzerine 2.2.2009 tarihinde söz konusu raporların iptali istemiyle Bursa İdare Mahkemesi'nde dava açtığı, İdare Mahkemesince davanın görev yönünden reddedilerek dava dosyasının vergi mahkemesine gönderilmesine karar verildiğinin görüldüğü, bu durumda, Dalman Tekstil Kon. San ve Tic. Ltd. Şirketi hakkında düzenlenen 21.6.2004 tarih ve 2004/49-27 sayılı vergi tekniği inceleme raporu ile 2004/49-28-31 sayılı vergi inceleme raporlarına karşı anılan şirketin ortağı ve kanuni temsilcisi olan davacının söz konusu raporları kendi adına açtığı davada iptalini istemekte kişisel ve güncel bir menfaatinin bulunmadığı, davacı adına düzenlenen 21.6.2004 tarih ve 2004/49-41 sayılı vergi inceleme raporunda matrah farkı bulunduğu ve bu fark tahakkuk ettirilerek vergi/ceza ihbarnamesiyle davacıya tebliğ edildiğinden, anılan inceleme raporunun tek başına idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı sonucuna varıldığı, bakılan davanın esasının incelenmesi olanağı bulunmadığı, bu nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca davanın kısmen ehliyet yönünden, kısmen incelenmeksizin reddine karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 1.2.2010 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" ve 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Davacı vekilinin görev uyuşmazlığı bulunduğundan bahisle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne hitaben verdiği dilekçesinde sözü edilen kararlardan:

Bursa 1. Asliye Ticaret Mahkemesi kararı, davada idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı ise de;

Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin ilk kararı, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması nedeniyle davanın reddine;

Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin diğer kararı, davanın kısmen ehliyet, kısmen idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması nedeniyle incelenmeksizin reddine;

Bursa 3. İdare Mahkemesi kararı ise, aynı yargı düzeni içinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine, dava dosyasının görevli ve yetkili Bursa Vergi Mahkemesi'ne gönderilmesine;

ilişkindir.

Bu durumda, olayda, adli yargı merciince idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmiş olmasına rağmen, idari yargı mercilerince verilen üç karardan hiçbirinin adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı olmaması karşısında, davacı vekilince olumsuz görev uyuşmazlığı oluştuğu ileri sürülerek yapılan başvurunun, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşıdığından söz etmek mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi

uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ: 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 1.2.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.